

A TÁJÉKOZTATÁSI SZAKEMBEREK KÉPZÉSE ÉS TOVÁBBKÉPZÉSE A NÉMET DEMOKRATIKUS KÖZTÁRSASÁGBAN

Siegfried Langhans *

Berlin

BEVEZETÉS

Az információ és a dokumentáció már régóta fontos hozzájárulás a szellemi munka ésszerűsítéséhez. Napjainkban, a tudományos-technikai forradalom teremtette körülmények között a legtágabban értelmezett tudományos munka sem lehetséges az információ és dokumentációs tevékenység eredményeinek felhasználása nélkül. A társadalmi haladás elmélete és gyakorlata szempontjából törvényszerű szükségessé válik az ismeretek, felismerések és tapasztalatok állandó és tervszerű feltárása és közvetítése. Ha tehát az a munkamódszer és munkaeszköz, amelyet információnak és dokumentációnak nevezünk, a társadalmilag szükséges munkaráfördítést csökkenti, úgy az információ és a dokumentáció szükségyszerűen és lényegében a társadalmi újratermelési folyamat része. Ennek következtében a társadalmi szükségleteknek megfelelő információáramlás racionális szervezetének jelentősége növekszik a szocialista társadalmi rend javára a kapitalizmussal folytatott gazdasági versenyben. Ezért az információáramlás nem korlátozódhat csak a kutatási és fejlesztési tevékenységre, illetve eredményeinek a gyakorlatba való átvitelére, hanem jelentősége állandóan növekszik a tervezés és a népgazdasági irányítás területén. A társadalomban meglévő és a szocialista társadalmi rend fejlődésével összefüggésben álló információszükségleteket kell tervszerűen és célra irányulóan kielégíteni. Itt nemcsak a világméretekben abszolút új és előremutató ismeretek feltárásáról, hanem a már ismert, társadalmilag fontos, de még nem eléggé elterjedt és felhasznált információk feltárásáról és propagandájáról is van szó. Figyelembe véve az idő gazdaságosságának törvényét, mindenkor az információk szükséges optimumát

* A ZIID /Zentralinstitut für Information und Dokumentation = Központi Információs és Dokumentációs Intézet/ igazgatóhelyettese.

lehetőleg gyorsan és célravezően kell közvetíteni.

Az IWT /Informationssystem Wissenschaft und Technik = tudományos és műszaki információs rendszer/ céljainak figyelembevételével a ZIID törekvése - központi felelőssége tudatában - oly módon képzésben és továbbképzésben részesíteni a tájékoztatói szervezetben dolgozó szakembereket, hogy azok eleget tudjanak tenni a tájékoztatói munkával szemben támasztott fokozott társadalmi követelményeknek. A tájékoztatói szakemberek valamennyi oktatási szinten folyó képzési folyamatának fokozatos megvalósításáról van szó, figyelembe véve az NDK egységes szocialista képzési rendszerének alapelveit. Az alapelvekből következik, hogy minden képzési forma valamely specifikus, meglévő társadalmi szükséglet kielégítését szolgálja. Biztosítani kellett továbbá azt is, hogy a tájékoztatói szakemberek továbbképzését tervszerűen olyan tartalommal töltsék meg, amelynek elsajátítása lehetővé teszi olyan tájékoztatói feladatok megoldását, amelyek az NDK információs rendszerének mindenkori aktuális továbbfejlesztése érdekében szükségesek.

A képzésre és továbbképzésre vonatkozó rendelkezések összességének, a képzés gazdaságosságának figyelembevételével biztosítani kell, hogy politikailag és szakmailag jól képzett káderek álljanak megfelelő időben és számban az NDK információs rendszerének rendelkezésére.

Az NDK-ban ebből az alapkövetelményből kiindulva határozták meg minőségileg a tájékoztatói szakemberek képzését és továbbképzését, és teremtették meg a szükséges oktatási intézményeket, illetve tanfolyamokat. Tanulmányunk e terület eddig elért eredményeiről kíván beszámolni.

A KAMMER DER TECHNIK LEVELEZŐ TANFOLYAMAI AZ INFORMÁCIÓ ÉS DOKUMENTÁCIÓ TÁRGYKÖRÉBEN

A KDT /Kammer der Technik = funkcióját tekintve megfelel a magyar Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségének/ továbbképzési titkársága és a ZIID közötti megállapodás értelmében 1968-ban megindultak a levelező tanfolyamok a dokumentáció és információ tárgykörében.

E tanfolyamok felelőse a KDT.

A KDT információs és dokumentációs levelező tanfolyama a tájékoztatói szakemberek alapképzésének egyik új formája. Ez a levelező tanfolyam az eddig a KDT és a ZIID által szervezett alapfokú és középfokú tanfolyamok helyébe lépett.

A KDT "A"-tipusu levelező tanfolyamának

elvégzése lehetővé teszi főiskolai vagy szakiskolai végzettséggel rendelkező tájékoztatási szakemberek számára, hogy széles körű alapismereteket szerezzenek az információ és dokumentáció területén, és elsajátítsák a tevékenységhez szükséges alapvető készségeket. Az "A" típusu tanfolyamon közölt ismeretek és készségek az egységes oktatási anyagok és rendszeres konzultációk segítségével képessé teszik a hallgatókat arra, hogy a tájékoztatási folyamatban, annak tervezésében és vezetésében, valamint a tudományos és műszaki tájékoztatási rendszerek szervezésében és kialakításában alkotó módon közreműködjenek és arra befolyást gyakoroljanak. A résztvevők a tanfolyam befejeztével képesek arra, hogy önállóan megoldják a tájékoztatási folyamat során reájuk háruló feladatokat.

Az "A"-típusú levelező tanfolyam tananyaga az információ és dokumentáció alapismereteit tartalmazza, melyet tapasztalt szerzői kollektíva állított össze.

A hat tanulmányi szakasz folyamán a tananyag a következő tematika alapján kerül tárgyalásra:

1. tanulmányi szakasz

- a dokumentáció és információ történeti fejlődésének vázlata;
- az információ és dokumentáció feladatai és lényege;
- az információ és dokumentáció társadalmi jelentősége és alapjai;
- a tudományos és műszaki információs rendszer, mint a népgazdasági információs rendszer része;
- a tudományos és műszaki információs rendszer főbb irányai és fejlődési tendenciái.

2. tanulmányi szakasz

- információs források;
- válogatási elvek, az információs források feltárása és beszerzése;
- primer források;
- a könyvtári állományfeltárás különböző fázisai;
- a címleírás a tájékoztatásban;
- átírási szabályok.

3. tanulmányi szakasz

- a referálás módszerei;
- tárgyszóalkotás;
- indexkészítés;
- tezauruszkészítés.

4. tanulmányi szakasz

az információs források és azok tartalmának osztályozási elvei;
az ETO és annak alkalmazása;
a szabadalmi osztályozás;
betűrendes és szakkatalógusok;
katalógusszerkesztés, nyilvántartási rendszerek.

5. tanulmányi szakasz

információs eszközök;
irodalmi segédesszközök;
irodalomkutatás;
kézi lyukkártyás eljárások.

6. tanulmányi szakasz

információs szükséglet;
tematikus tájékoztatói terv;
információs áradat;
a tájékoztatás módszerei;
sokszorosítási technika a mikroformátumokig bezárólag.

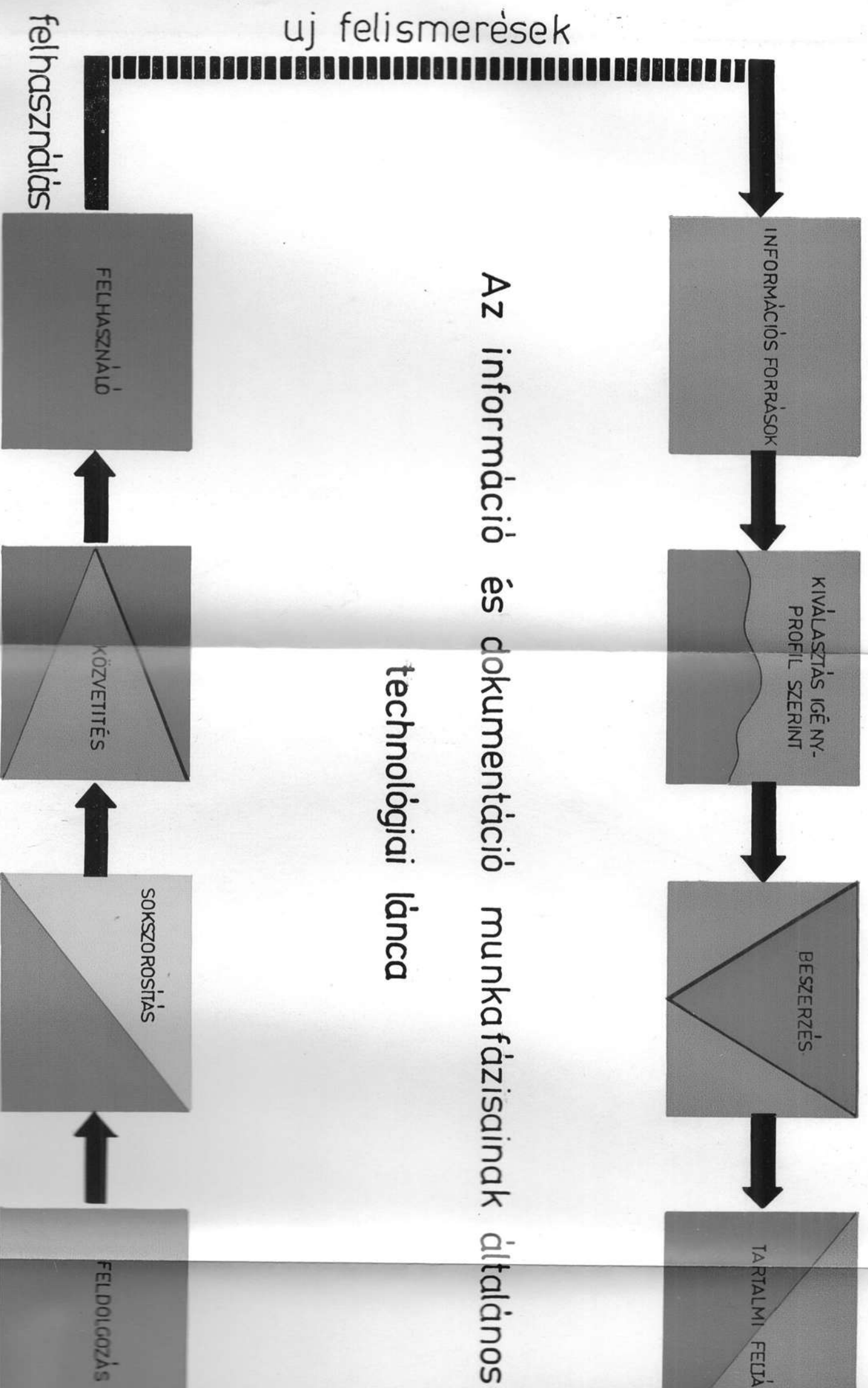
A KDT "B"-tipusu levelező tanfolyamának

célja a legkülönbözőbb technikai és szervezési feladatok megoldásához szükséges információs és dokumentációs alapismeretek közlése és készségek kialakítása a tájékoztatói folyamat különböző fázisai-ban foglalkoztatott, különböző foglalkozású szakmunkások és betanított munkaerők számára. A cél itt az, hogy a levelező tanfolyam résztvevői az NDK tájékoztatói rendszerének felépítéséről és funkciójáról bizonyos keretismereteket szerezzenek, s ezáltal a reájuk bízott technikai, szervezési, illetve manuális vagy mechanikus feladatokat, munkafolyamatokat önállóan el tudják látni.

A "B"-tipusu levelező tanfolyamot egységes, szintén 6 tanulmányi szakaszból álló tananyag alapján rendezik meg. A gyakorlatnak megfelelően a tananyag a következőképpen tagolódik:

1. tanulmányi szakasz

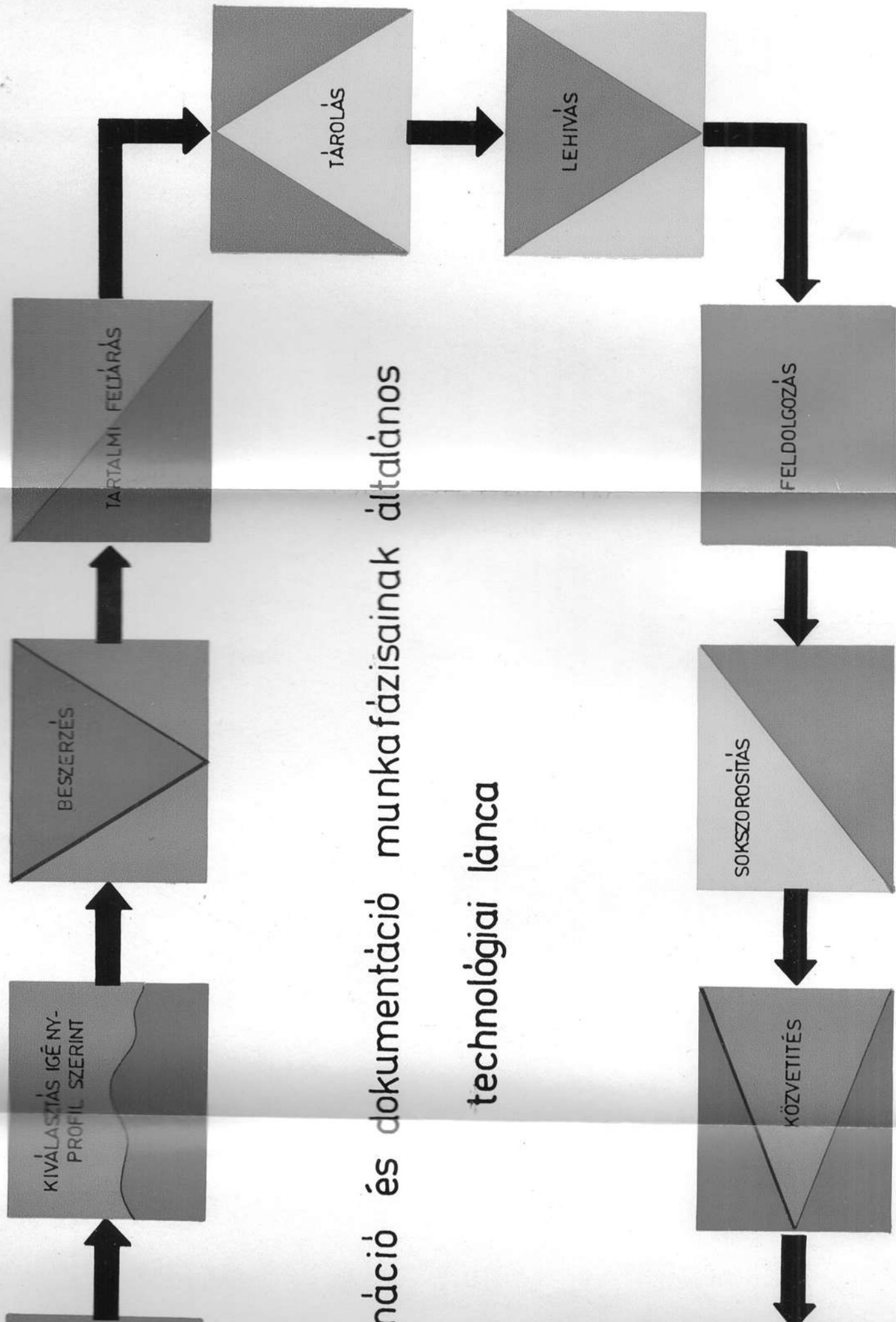
az információ és dokumentáció társadalmi jelentősége;
a tájékoztatói folyamat általános technológiai lánc;
a tudományos és műszaki információs rendszer, mint a népgazdasági információs rendszer része /l. ábra/;

Az információ és dokumentáció munkafázisainak általános technológiai lánc

1. ábra

Az információs tevékenység munkafázisai

Információ és dokumentáció munkafázisainak általános technológiai lánc

1. ábra
Az információs tevékenység munkafázisai

a könyvtárügy és a tudományos és szakkönyvtárak feladatai.

2. tanulmányi szakasz

az IWT információs forrásai;
információs források beszerzése és rendelkezésre bocsátása;
az információs források leltározása és tárolása;
dokumentumok kezelése.

3. tanulmányi szakasz

címleírás;
cirill írásjelek átírása;
korrektúraolvasás.

4. tanulmányi szakasz

Egyetemes Tizedes Osztályozás;
a betűrendbe sorolás szabályai;
kartotéktárak felépítése, beleértve a szükséges technikai se-
gédesszközöket.

5. tanulmányi szakasz

kézi lyukkártyák, különös tekintettel a fénylyukkártyákra;
a sokszorosításra való előkészítés.

6. tanulmányi szakasz

az információs teljesítmények tervezése;
számlák feldolgozása;
speciális nyilvántartások felépítése;
információs eszközök és irodalmi segédesszközök az IWT-ben.

Mindegyik KDT levelező tanfolyam kb. 7 hónapig tart, így min-
den egyes tanulmányi szakasz feldolgozására mintegy 1 hónap áll ren-
delkezésre. Minden tanulmányi szakasz egynapos konzultációval zárul,
amelyet 25-ös csoportokban tartanak az NDK kerületi székhelyein, ta-
pasztalt lektorok vezetésével.

A KDT levelező tanfolyam írásbeli és szóbeli részből álló vizs-
gával végződik, amelynek sikeres letételéről bizonyítványt állítanak
ki.

Az "A"-típusú levelező tanfolyamon eddig 3 alkalommal összesen

kb. 2800, a "B"-tipusu levelező tanfolyamon egy alkalommal kb. 980 tájékoztatási szakember vett részt.

A következő tanfolyamok 1971 szeptemberében indulnak.

SAKISKOLAI KÉPZÉS AZ INFORMÁCIÓ ÉS DOKUMENTÁCIÓ TERÜLETÉN

Az 1963/1964-es tanév kezdete óta Berlinben 3 éves "dokumentalista"-képzés indult meg szakiskolai tanulók számára a Fachschule für Bibliothekare an wissenschaftlichen Bibliotheken-ben /Tudományos Könyvtárak Könyvtárosi Szakiskolája./ Jelenlegi elnevezése: Fachschule für wissenschaftliche Information und wissenschaftliches Bibliothekswesen = Tudományos Tájékoztatási és Tudományos Könyvtárügyi Szakiskola/.

E tanulmányi szak bevezetése óta kb. 150 érettségizett, illetve a 10 osztályos iskolát végbizonyítvánnyal lezárt szakmunkaerő hagyta el a szakiskolát "dokumentalistaként". A tájékoztatási intézményeknek kerekén 250 munkatársa, az adott vizsgálathetőséget kihasználva, szakiskolai végzettségre tett szert.

Az NDK-ban 1963-ban - a szakiskolai képzés bevezetésekor - fennálló ún. dokumentációs hálózat által teremtett viszonyok között lehetségesnek látszott olyan szakiskolások kiképzése, akiknek nincsenek alaposabb természettudományi, társadalomtudományi vagy műszaki ismereteik, de mégis alkalmasak tartalmi jellegű analitikus és szintetikus információfeldolgozásra, illetve az ezen a területen való tevékenységre. Ma ez az elképzelés már tarthatatlan. Ezt igazolják azok a megbeszélések is, amelyeket a ZIID a szakiskolával közösen, a végzett tanulókkal tartott.

Ennek következtében szükségesnek mutatkozott a tájékoztatási intézményekkel együttműködve kidolgozni a jövőbeni munkaerő-ellátás követelményeit, és ebből levezetni az információs és dokumentációs szakiskolai képzés tartalmi követelményeit. A tájékoztatási szakmunkaerők e csoportjának képzésénél nem arról van szó, hogy képessé kell őket tenni az információs források analizálására vagy indexelésére, mivel nem rendelkeznek az ehhez szükséges alaposabb természettudományi, társadalomtudományi és műszaki ismeretekkel. Az elvégzett elemzések alapján kiderült, hogy az NDK információs rendszerében egy szakiskolát végzett munkatársa speciális ismeretei és képességei alapján, különösen nagyobb tájékoztatási intézményeknél /mint pl. trösztök, kombinátok, kutatási központok stb./ a következő munkakörökben alkalmazható:

tájékoztatási intézmények munkaszervezése;

az információfeldolgozás technológiai feladatainak megoldása;

közreműködés a rendszerelemzésben, -tervezésben és -szervezésben, továbbá az információs technika alkalmazásában, illetve annak előkészítésében;

önálló részvétel az információs munka előkészítésének és folyamatának tervezésében; az információs munka szervezésében és alakításában, az információs intézmények üzemszervezésében; ehhez a munkakörhöz tartoznak még az információs rendszer irányításának és ellenőrzésének feladatai is;

az információs intézmények és az információ felhasználói közötti információs kapcsolatok kialakítása; ehhez a feladatkörhöz tartozik még a tájékoztatási feladatok megtervezése.

A fenti lehetséges munkafeladatokból kiindulva, kívánatos, hogy a szakiskolai képzés a következő elemeket tartalmazza:

a marxizmus-leninizmus alapjai;

a szocializmus politikai gazdaságtana;

marxista-leninista tudomány- és gazdaságszervezés;

marxista-leninista szervezéstudomány;

szocialista üzemgazdaságtan;

a tájékoztatási intézmények munkaszervezete;

információs rendszerek szervezése, tervezése és vezetése;

rendszerelemzés, a rendszerek felépítése és rendszertechnika;

matematika;

a kibernetika, a kommunikációs tudományok és az elektronikus adatfeldolgozás alapjai;

az információfeldolgozás elmélete, módszertana és technikája, beleértve a feldolgozásra való előkészítésnél az elektronikus adatfeldolgozó berendezések és a mikrofilmtechnika felhasználását.

A szakiskolai képzés újjászervezését oly módon kell megoldani, hogy az 1972/1973-as tanévtől kezdve a képzést a fenti tartalommal lehessen megindítani. Ha ez megvalósul, az NDK tájékoztatási rendszerre az 5 éves terv végére rendelkezni fog azokkal a szakiskolát végzett káderekkel, akik megfelelő képzésben részesültek a tájékoztatási intézmények szervezése és üzemvitelének területén.

Azok számára, akik főiskolai, illetve szakiskolai végzettség nélkül eredményesen tevékenykednek a gyakorlatban, lehetővé válik a szakiskola levelező tanfolyamának elvégzése. A felvétel előfeltétele a KDT "A"-típusú levelező tanfolyamának abszolválása.

A képzés lényegében az írásbeli tananyagok /jegyzetek, utmutatók, tankönyvek és programozott tananyag/ segítségével történik. Ezek, figyelembe véve az "építőszekrény" elvet, más oktatási intézmények anyagai felhasználásával alakíthatók ki, a szükséges differenciálás mellett.

POSZTGRADUÁLIS KÉPZÉS A TÁJÉKOZTATÁSTUDOMÁNY TERÜLETÉN

A Technische Hochschule Ilmenau /Ilmenai Műszaki Főiskola/ 1968. október 31-én megindította a tájékoztatási szakemberek posztgraduális levelező képzését. Azóta mintegy 450 hallgató vett részt ebben a kétéves képzési formában. A képzés a Ministerium für Hoch- und Fachschulwesen /Főiskolai és Szakiskolai Minisztérium/ 1968. február 8-án kelt tantervi utasítása alapján folyik, amelyet a berlini Institut für Bibliothekswissenschaft und wissenschaftliche Information der Humboldt-Universität /Humboldt-Egyetem Könyvtártudományi és Tájékoztatástudományi Intézete/ és az Institut für Informationswissenschaft, Erfindungswesen und Recht der Technischen Hochschule Ilmenau /Ilmenai Műszaki Főiskola Tájékoztatástudományi, Találmányi és Jogi Intézete/ szervez.

A képzés és továbbképzés célja olyan kvalifikált szocialista szellemű szakemberek oktatása, akik alkalmasak és készek a munkahe-lyükön megoldandó gyakorlati tudományos tájékoztatási munkák, azaz a szakinformációk kiválasztása, feldolgozása, tárolása és terjesztése, az analitikus és szintetikus információfeldolgozás, az információ-és igények felkutatása, megállapítása és kielégítése maradéktalan el-látására.

A posztgraduális tanfolyamra való felvétel előfeltételei a kö-vetezők:

főiskolai vagy szakiskolai végzettség;

két idegen nyelv ismeretének igazolása, pl. II.B. fokozatu nyelvvizsga /fordítói képesítés/;

alapismeretek az információ és dokumentáció területén /norma-ként a KDT "A" típusu levelező tanfolyama anyagának ismerete szolgál/.

A teljesítményeket és azok értékelését egy a törvényes rendelkezéseknek megfelelő vizsgaszabályzat állapítja meg. A záródolgozat té-mái gyakorlati vonatkozásuak és azoknak az intézeteknek a kutatási terveivel egyeztetendők, amelyek a ZIID-vel közösen megállapodtak.

A posztgraduális oktatás a Főiskolai és Szakiskolai Minisztéri-um 1969. augusztus 2-án kelt tantervi utasítása alapján folyt, de a szerzett tapasztalatok alapján szükségessé vált az oktatás tartalmát úgy megváltoztatni, ahogy azt az NDK tájékoztatási rendszerének fej-lődése következtében beállt társadalmi szükségletek megkívánják. En-nek következtében az 1971/1972-es tanévtől kezdve új tanterv lép életbe.

Ez a tanterv - a bevezető előadáson kívül, amely az információ és dokumentáció társadalmi jelentőségét, valamint a tájékoztatási szakember feladatait taglalja a szocialista társadalomban - 7 tan-tárgyi csoportot tartalmaz, amelyeket 2 tanév alatt, tanévenként 9 konzultáció közbeiktatásával kell megtárgyalni.

1. tantárgyi csoport: az információs folyamat a szocialista társadalomban;

2. tantárgyi csoport: információs rendszerek felépítése, tervezése és vezetése;

3. tantárgyi csoport: szemantikus információfeltárás és -szintézis;

4. tantárgyi csoport: információátvitel és -keresés;

5. tantárgyi csoport: információfeldolgozás és -terjesztés;

6. tantárgyi csoport: technikai eljárások és eszközök az információs és a dokumentációs munkában;

7. tantárgyi csoport: az információs és dokumentációs munka továbbfejlesztésének és rendszereinek problémái.

A TÁJÉKOZTATÁSI SZAKEMBEREK TOVÁBBKÉPZÉSE

Az NDK tájékoztatási rendszerének gyors fejlődése, különös tekintettel az elektronikus adatfeldolgozó berendezésekre, az automatizált információfeldolgozásra, valamint a mikrofilmtechnika alkalmazására a dokumentációban, szükségessé tette, különösen az utóbbi években, egy koordinált, egymást kiegészítő továbbképzési rendszer kiépítését a tájékoztatási szakemberek számára.

Bár a múltban a tájékoztatási szakemberek részére a legkülönbözőbb jellegű továbbképzésre nyílt lehetőség, ezek lényegében azt a célt szolgálták, hogy a résztvevőkkel az információs és dokumentációs alapismereteket közöljék. A tájékoztatási munka jelenlegi helyzete a továbbképzés olyan továbbfejlesztését kívánja meg, amely lehetővé teszi a tájékoztatási szakemberek számára a tervszerű állandó továbbtanulást. Az elmúlt esztendő közepe óta fokozatosan kiépülő továbbképzési rendszer három irányban fejlődik:

1. társadalomtudományi továbbképzés, különösképpen a marxista-leninista szervezéstudomány irányában;

2. szaktudományi, vagyis szakmai továbbképzés azokon a területeken, amelyeken a tájékoztatási munka folyik /pl. kémia, fizika stb./, illetve a szakmunka területén /pl. fotolaboráns, nyomdász stb./;

3. tájékoztatástudományi továbbképzés és az új ismeretek gyakorlati alkalmazása az információ és dokumentáció területén.

Az 1. és 2. pont alatt jelzett továbbképzési irányokat a funkciók, illetve munkaterületek alapján valósítják meg, úgy, hogy a tájékoztatási szakemberek

politikai képzésben részesülnek;

a fő- és szakiskolák, valamint más oktatási intézmények - mint pl. a szocialista gazdasági irányítás céljait szolgáló intézmények - távlati jellegű továbbképzést szolgáló tanfolyamain vesznek részt;

a gazdasági szakterületek továbbképzési központjainak - pl. ipar-ági és üzemi akadémiák - rendezvényeit látogatják.

Ezek a továbbképzési lehetőségek az NDK-ban biztosítottak.

A 3. pont alatt jelzett oktatási szervezeti formákat viszont meg kellett határozni, tekintetbe kellett venni, hogy az NDK tájékoztatói intézményeiben dolgozó munkatársak száma állandóan növekszik, ami már önmagában lehetetlenné teszi, hogy minden továbbképzési formát központilag lehessen megvalósítani.

A továbbképzést a ZIID koordinálja oly módon, hogy

központilag a ZIID felelős az IWT területén az ideiglenesen megállapított következő kategóriák továbbképzéséért:

A/ Kategória: résztevők: minisztériumi felügyelet alatt működő információs központok vezetői és vezető munkatársai, illetve információs és dokumentációs ágazati központok vezető munkatársai;

Tematika:

a tájékoztatói munka tervezésének és vezetésének problémái az NDK információs rendszerében;

Oktatási forma:

a ZIID által előkészített és megszervezett rendezvények

B/ Kategória: résztevők: főiskolai és szakiskolai végzettségű tájékoztatói szakemberek

Tematika:

azok a problémák, amelyek az információ és dokumentáció egyes részterületein az ismeretek kibővítését és elmélyítését szolgálják;

Oktatási forma:

a ZIID által előkészített és megszervezett rendezvények

C/ Kategória: résztevők: szakmunkásoktól a főiskolai végzettségükig

Tematika:

mint a B/ kategóriában

Oktatási forma:

mint a B/ kategóriában

D/ Kategória: résztevők: mint a B/ kategóriában

Tematika:
mint a B/ kategóriában

Oktatási forma:
a ZIID által előkészített, de decentralizáltan szervezett rendezvények

E/ Kategória: résztevők: mint a C/ kategóriában

Tematika:
mint a B/ kategóriában

Oktatási forma:
mint a D/ kategóriában

F/ Kategória: résztevők: a tájékoztatási szakemberek képzésében és továbbképzésében, valamint a felhasználók oktatásában résztvevő tanerők

Tematika:
az oktatás, a képzés és továbbképzés módszertani-pedagógiai problémái, valamint a képzés tartalmának speciális problémái

Oktatási forma:
a ZIID által előkészített és központilag, illetve decentralizáltan szervezett rendezvények.

Az intézkedések végrehajtói:

a tájékoztatási központok, illetve az ágazati központok a maguk szakterületén;

az IWT keretében működő tájékoztatási intézmények, amennyiben az információ és dokumentáció specifikus szakágazati problémáiról van szó.

A tájékoztatási szakemberek koordinált továbbképzésének itt részletezett alapelvei még további kidolgozásra várnak. Jelenlegi feladat a továbbképzési formák főbb tartalmi követelményeinek megállapítása az 5 éves terv időszakában, vagyis annak a tematikának a kijelölése, amely az NDK információs rendszerének továbbfejlődése szempontjából ezekben az években szükséges. Jelentős továbbá a résztvevők csoportjainak, illetve azoknak a személyeknek a kiválasztása, akiknek részvétele - a továbbképzésben funkciójuk, illetve munkaterületük miatt, képesítésük figyelembevételével - szükségesnek látszik.

Az NDK-ban kialakult gyakorlatnak megfelelően 1970-ben, a további munka koncepciójának a kidolgozása alatt, tapasztalatok szerzésével egyidejűleg az IWT-továbbképzést ezeknek az elveknek megfelelően, tanfolyamok, kollokviumok és más rendezvények formájában kezdtek megvalósítani. Példaként megemlíthetők a következők:

Az A/ kategóriában:

félévenként egynapos oktatási rendezvény a ZIID vezetősége által jóváhagyott terv alapján, a következő tematikával:

az NDK népgazdasági információs rendszere;

az IWT felépítése kutatási központokban;

az információkereső nyelvek problémái az NDK tájékoztatói rendszerében.

Ezenkívül évente egyszer egyhetes speciális könyvtárügyi szaktanfolyamot rendeznek tájékoztatói intézmények vezető káderei számára, együttműködve a Műszaki Egyetem Könyvtárával. A tanfolyam célja, hogy a különböző tájékoztatói intézmények vezetőivel megismeresse a tájékoztatói rendszerek és tudományos könyvtárak közötti összefüggéseket. Az oktatás során megtanulják a tudományos könyvtárak speciális munkamódszereit és szolgáltatásait, különös tekintettel azoknak a tájékoztatói munkára gyakorolt hatására és célszerű felhasználására a tájékoztatói munkában.

Tervezett tematika:

Az NDK tudományos, valamint közművelődési könyvtárügyének /ideértve a nemzeti és nemzetközi szervezeteket és megállapodásokat/ társadalmi funkciója, feladatai, struktúrája és fejlődési tendenciája;

A könyvtárügy szakterminológiája és annak magyarázata, hogy mi-
ben különbözik vagy egyezik ez a terminológia a tájékoztatóban és dokumentációban használt terminológiával.

Bevezetés a könyvtárak olvasószolgálatába. Az olvasótermek kialakítása és az állomány elhelyezése, ideértve a szabadpolcos elhelyezést is.

A nemzetközi kölcsönzés és a könyvtárközi kölcsönzés.

A kisebb és középnagyságu szakkönyvtárak ügyvitelének racionális szervezése.

A könyvtárak által készített bibliográfiák jelentősége.

A szakkatalógusok a tudományos könyvtárakban.

Elektronikus adatfeldolgozó berendezések a tudományos könyvtárakban.

Az állomány gondozása és megőrzése.

A tudományos könyvtárügy képzési, továbbképzési és káderproblémái.

A tervezés és vezetés speciális problémái a tudományos könyvtárakban.

Az előadások, illetve szemináriumi feldolgozások mellett - a tananyagot a résztvevők előre megkapják - a tanfolyam alatt lehetőség nyílik egy tudományos könyvtár meglátogatására. Ehhez könyvtárvezetés és a könyvtár vezetőjével folytatott megbeszélés is járul, amelynek tárgya a könyvtári munka tervezése.

A B/ kategóriában:

az indexelés útján történő tartalmi feltárással való átmenet szükségessé teszi az IWT-ben közreműködő indexelők különleges képzését. Ezt a célt szolgálják a ZIID által előkészített és rendezett 4 napos indexelő tanfolyamok. A tananyagot és a gyakorlatok anyagát már korábban eljuttatják a résztvevőkhöz, s így biztosítható a rendezvény szeminárium jellege; emellett gyakorlatokat is szerveznek a tananyag elmélyítése céljából.

Témakomplexumok

Információs források feltárássának módszerei.

Bibliográfiai módszerek /címleírás, beleértve az átirási szabályokat, folyóirat címrövidítéseket/.

A tananyagban közölt címleírási feladatok megbeszélése.

A tartalmi feltárással módszerei:

hagyományos és korszerű referátum formák;
tények, adatok gyűjtése;
referálási gyakorlatok.

Osztályozási rendszerek.

Az osztályozási rendszerekkel szemben támasztott követelmények, különös tekintettel az elektronikus adatfeldolgozás alkalmazására.

A tezaurusok felépítésének és alkalmazásának alapelvei az indexelésnél.

Indexelés az adatfeldolgozó rendszerben.

Magyarázatok indexelési feldolgozási bizonylatokhoz.

Az adatfeldolgozó rendszer teljesítményei.

Bevezetés az adott szakterület indexelésébe /annak a szakterületi információs bázisnak a felhasználásával, amely szakterületen az indexelő dolgozni fog/.

Az adott szakterület indexelésének gyakorlása.

A gyakorlatok eredményének értékelése.

1971-ben 8 indexelő tanfolyam megrendezését tervezik; számuk 1972-ben 12-re növekszik.

A C/ és D/ kategóriában:

jelenleg még nem folyik továbbképzés.

Az E/ kategóriában:

félévenként egyhetes speciális könyvtárügyi tanfolyam tájékoztatói intézmények könyvtárainak munkatársai számára. A tanfolyamot ugyancsak a Műszaki Egyetem Könyvtárának közreműködésével szervezik, tájékoztatói intézmények olyan munkatársai számára, akik nem rendelkeznek könyvtárosi képesítéssel, hogy betekintést nyújtsanak a tudományos könyvtárak munkamódszereibe és szolgáltatásaiba. Külön hangsúly esik a gyakorlati könyvtári munkával való megismerkedésre. A tematika a következő:

Az NDK tudományos, valamint közművelődési könyvtárügyének társadalmi funkciója, feladatai, szerkezete.

Bevezetés a tudományos könyvtárak szolgáltatásaiba.

A könyvtárközi és nemzetközi kölcsönzés,

Az információs források fajtái és formái.

Az információs források beszerzése, ideértve a gyűjtőköri kooperációban a kötelező és a választható szakterületek anyagát, a kötelező példányokat.

Csere.

A könyvkereskedelem és a postai hírlapterjesztés szervezete, szolgáltatásai és az azokkal való kapcsolat,

Az állomány gondozása és megőrzése.

A kisebb és közepes nagyságú szakkönyvtárak ügymenetének ésszerű kialakítása.

A folyóiratok beérkezésének ellenőrzése és a folyóirat-körözés megszervezése.

A leltározás és az állomány formális /betűrendes/ katalogizálása.

A katalógusok és kartotékok rendezésének alapelvei,

Reprográfiai és sokszorosítási eljárások,

Könyvtárak felszerelése és nyomtatvány formulák.

A résztvevők előzetesen minden tematikához bevezető anyagot kapnak, melyet előre önállóan áttanulmányoznak. Így a tanfolyam alatt az egyes témákra fordított előadási idő rövidebbre fogható; ugyanakkor az anyag szeminárium-jellegű feldolgozásához kellő idő áll rendelkezésre.

A fenti kategóriához tartoznak az angol és orosz levelező nyelvtanfolyamok tájékoztatói szakemberek részére. Ezek valószínűleg 1971. 4. negyedében kezdődnek el. Ezeket a nyelvtanfolyamokat a ZIID tapasztalt nyelvtanítók közreműködésével szervezi. Céljuk a tájékoztatói szakemberek idegen nyelvtudási színvonalának emelése. Tartalmilag ezek a tanfolyamok mindenekelőtt azokkal a nyelvi és fordítás-technikai különlegességekkel foglalkoznak, amelyek a tudományos és műszaki információs források legfontosabb típusaiban előfordulnak és figyelembe veszik az idegen nyelvű irodalommal való foglalkozás tipikus formáit, amelyeket a tájékoztatói szakemberek használnak. Követelmény, hogy a résztvevők a tanult nyelv leíró nyelvtanának alapjait ismerjék, és mintegy 2500 szóból álló passzív szókincsrel és idiomatikus kifejezésekkel rendelkezzenek, s ebből legalább 1000 szónyit aktív szókincsük legyen.

A tanfolyamok számára írásbeli és auditív tananyag áll rendelkezésre, amely lehetővé teszi, hogy a levelező oktatási forma ellenére az oktatót ismereteket gyorsan, a gyakorlatban is alkalmazni tudja a résztvevő. A résztvevők a nyelvtanfolyam sikeres elvégzése után letehetik a II.B. fokozatu nyelvvizsgát /fordítói képesítés/. E nyelvvizsga letétele egyben igazolja azt a nyelvtudást, amely a szak-tájékoztatók posztgraduális tanfolyamának egyik előfeltételeként szerepel. E tanfolyam résztvevőinek ezzel lehetőségük nyílik arra, hogy még a tanfolyam megkezdése előtt megszerezzék a tanfolyamhoz szükséges nyelvismereteket. Az egésznapos konzultációkat az NDK különböző városaiban az első félévben hathetenként, a második félévben háromhetenként rendezik.

Az F/ kategóriában:

félévenként rendeznek kétnapos összejeövetelt, közösen a KDT-vel a KDT levelező tanfolyamok előadói számára.

Az 1. napon a KDT levelező tanfolyamok lebonyolításával kapcsolatos kérdéseket beszélnek meg, a 2. nap az előadók továbbképzését, az anyag elmélyítését szolgálja, így pl. szóba kerül a mikroformák alkalmazása, továbbá az előadók módszertani pedagógiai továbbképzése, mint pl. a konzultációk vezetésének problémája.

EGYÉB TOVÁBBKÉPZÉSI FORMÁK

A tájékoztatói szakemberek továbbképzésére a ZIID mellett egy sor más tájékoztatói központ, ágazati központ stb. - amelyek a különböző szakterületek tájékoztatói problémáival foglalkoznak - ren-

dez tanfolyamokat. A tanfolyamokat a ZIID koordinálja. A ZIID oktatási munkacsoport vezetésével állami szervek és tájékoztatói intézmények képviselőiből álló munkabizottság működik, mely segíti ezt a koordinációs munkát. A koordinálás azonban még csak az első lépést jelenti. A legfontosabb feladat most az, hogy kiindulva a továbbképzés tartalmi követelményeiből, kidolgozzák azt a keretprogramot, amelyet eljuttatnak a decentralizált továbbképzési szervezetekhez, amelyek felelősek azok tartalmának szervezési, előkészítési és végrehajtási problémáiért. Jelenleg a ZIID a fenti munkabizottság közreműködésével ezzel a problematikával foglalkozik. A cél az, hogy kidolgozásra kerüljenek az Irányelvek a ZIID és a tájékoztatói intézmények közötti munkamegosztás, valamint a társadalmi és állami oktatási szervek közötti kooperáció végrehajtására. Ezek alapján épül ki 1972-től a lépcsőzetes továbbképzési rendszer.

Végezetül meg kell jegyezni, hogy a tájékoztatói szakemberek továbbképzése nem kizárólag tanfolyamok és egyéb szervezett oktatási formák keretén belül folyik. A továbbképzés legfontosabb formáját az irányított önképzés - amelyet alkalmas szakirodalom, jegyzetek és más anyagok rendelkezésre bocsátása révén segítenek elő, a munkafeladatok megoldásában látják. Az ennek érdekében hozott intézkedéseket az egyes intézmények káderfejlesztési tervében rögzítik. A vezető tájékoztatói intézmények /ZIID, ágazati központok és alközpontok/ feladata az, hogy a tájékoztatói szakembereket szakmai feladataik megoldása mellett továbbképzésüket szolgáló feladatokra is képessé tegyék. A ZIID a fentiek elterjesztése érdekében kidolgozza az általános alapelveket és a megfelelő módszereket.

TANANYAG ÉS SZEMLÉLTETŐ ANYAGOK

A képzésben és továbbképzésben felhasznált tananyag és szemléltető anyagok kidolgozása nem tartott lépést azokkal az intézkedésekkel, amelyeket a tájékoztatói szakemberek képzésével és továbbképzésével kapcsolatban hoztak. Míg az oktatási intézmények részére a képzés érdekében megfelelő tananyag készült, a továbbképzés területén, különös tekintettel annak széles tematikai spektrumára, a megfelelő tananyag nem áll rendelkezésre. Birálólagnak kell megjegyezni továbbá azt is, hogy az oktatási intézmények meglévő tananyaga nem áll összhangban a más tanintézetek megfelelő szintjén használt tananyaggal, továbbá, hogy ugyanazon az oktatási szinten, ugyanahhoz a tematikához más és más tananyag áll rendelkezésre.

A fentiekből a ZIID azt a következtetést vonta le, hogy ki kell dolgozni az oktatási és tájékoztatói intézményekkel együttesen a tananyag és a szemléltető anyagok kidolgozásának a programját. Míg a tananyag és szemléltető anyagok előállítását az oktatási intézmények feladata az oktatási program keretén belül, addig a ZIID feladata olyan oktatási és szemléltető anyagok kidolgozása, amely mind a képzésben, mind a továbbképzésben felhasználható. A ZIID magára vállalja továbbá a programok állandó kiegészítését, valamint a tananyag és szemléltető anyagok készítésének koordinálását.

A program kidolgozásával egyidejűleg az oktatási és szemléltető anyagok előállítására is megkezdődött.

Elsőként színes diasorozat készült el Cimleírás az információban és dokumentációban címmel. Ennek a sorozatnak első része az év márciusában már rendelkezésre állt. Ez 46 színes diafelvételtől áll, és bemutatja a cimleírás alapvető szabályait a TGL 20972 számú Bibliográfiai hivatkozások című szabvány alapján.

Az egyes bibliográfiai elemeket és azok cimleírását könyvek és folyóiratcikkek konkrét cimleírása alapján, rendszerezve mutatja be. A diafelvételek a következő csoportokra oszlanak:

I.	A cimleírás általános szabályai	8 dia
II.	A szerző adatainak bibliográfiai leírása	5 dia
III.	Cím és címkiegészítések	4 dia
IV.	A könyvek impresszum-adatainak bibliográfiai leírása	7 dia
V.	A folyóiratcikkek megjelenési adatainak bibliográfiai leírása	5 dia
VI.	Mellékletek, függelékek bibliográfiai leírása	5 dia
VII.	A könyvek és folyóiratcikkek cimleírásának írásmódjai	7 dia
VIII.	Idegen nyelvű könyvek és folyóiratcikkek cimleírásának szabályai	5 dia

Egy terjedelmes, 64 oldalas utmutató minden egyes dialemez részletesen ismerteti és egyben tanácsokat ad a vetítést irányító oktatónak számára.

A sorozat módszerbeli felépítése elősegíti a tananyag feldolgozását, valamint a továbbképzésben való felhasználását. A diasorozat az utmutató, valamint a TGL 20972 Bibliográfiai hivatkozások című szabvány felhasználásával alkalmas a tananyag önálló feldolgozására.

A diasorozatot a következő sorozatokkal folytatják:

cimleírás - tudományos-műszaki dokumentumok legfontosabb kategóriái

cimleírás - gyakorlati példák és megoldásaik.

Hasonló szerkesztési alapelvek alkalmazásával készül egy színes diasorozat Osztályozás és osztályozási rendszerek címmel, amely a következő csoportokból áll:

az osztályozásról általában;

az osztályozás fajtái;

alfabetikus rendezés;

szám szerinti rendezés;
az osztályozási rendszerekről általában;
Egyetemes Tizedes Osztályozás;
tárgyszójegyzékek;
tezauruszok.

Tervbe vették továbbá egy példatár-sorozat /feladatok, megoldások magyarázatokkal/ kiadását, amelyet a tanfolyamokon, valamint az önképzésnél is fel lehet használni. Ezek tematikája:

átírási szabályok;
címleírás;
folyóiratcímek rövidítése.

Az önképzés során külön tankönyvek használatától egyelőre eltekintettek, de már megkezdték a szakirodalomban található egyes művek fordítását.

1971 elején német nyelven megjelent: Az informatika alapjai.*

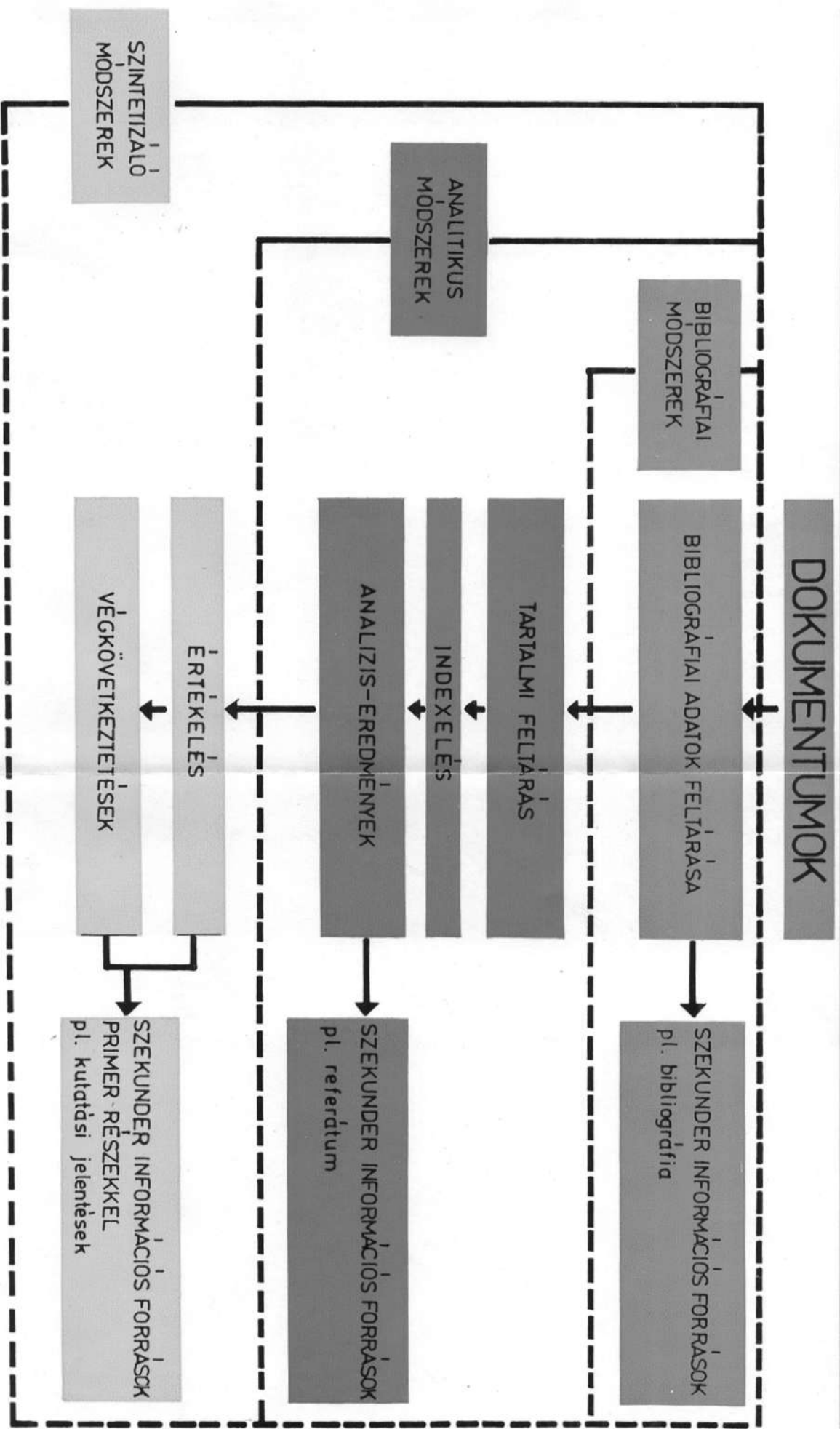
[MIHAJLOV] MICHAJLOV, A.I. - [CSERNÜJ] CERNYJ, A.I. - [GILJAREVSZKIJ] GILJAREVSKIJ, R.S.: Informatik. Grundlagen. [Bd.] 1-2. /2.Aufl./ [Hrsg.] Zentralinstitut für Information und Dokumentation. [Berlin], /Staatsverl. [1970.] XXII, [4], 628, [6] p.

1971 második félévében pedig meg fog jelenni a Bevezetés az információba és dokumentációba c. tanfolyami anyag:

[MIHAJLOV] MICHAJLOV, A.I. - [GILJAREVSZKIJ] GILJAREVSKIJ, R.S.: Einführung in Information und Dokumentation. Lehrgang. Berlin, Zentralinstitut für Information und Dokumentation, 1971.

* MIHAJLOV, A.I. - CSERNÜJ, A.I. - GILJAREVSZKIJ, R.S.: Osznovü informatiki. 2. pererab. 1 dop. izd. Moszkva, Nauka, 1968. 755 p. /Szovet Minisztrov SzSzsZR Gosz. Kom. po Nauke i Tehn./ /Akademija Nauk SzSzsZR Vszesz. Inszt. Naucs. i Tehn. Inform./

A dokumentumok feltárási módszere – tartalom és eredmények

2. ábra

Az információs források tartalmi feltárása csökkenti a felhasználó irodalomkutatásra fordított idejét

A képzés és továbbképzés céljaira három sorozat szemléltető anyag kidolgozása fejeződött be. E szemléltető anyag mindegyik sorozata 10 színes táblából áll és tematikája a következő:

Tudományos-műszaki tájékoztatás mint a tudományszervezés része;

Mire képes és mit teygen egy tájékoztatási intézmény;

A korszerű információellátás mint a tudományos-műszaki információk elsajátításának feltétele.

A 2. ábra az egyik szemléltető táblának egy részletét mutatja be.

ZÁRÓMEGJEGYZÉSEK

Annak ellenére, hogy a tájékoztatási szakemberek képzésének és továbbképzésének jelen helyzete azt az erőfeszítést tükrözi, hogy az NDK-ban sokoldalú, meghatározott és koordinált intézkedésekkel a tájékoztatási munka hatékonysága és termelékenysége a megfelelő munkakerők képzése révén fokozódjék, mégis azt kell megállapítani, hogy a képzés és továbbképzés jelenleg még mindig túlzottan a tájékoztatási szakemberek képzési szintjének emelésére törekszik. Bár a gyakorlati képzés és az elméleti ismeretek közlése szemelláthatólag hatást gyakoroltak a tájékoztatási intézmények teljesítményének megjavítására, jelenleg mégis a képzés és továbbképzés tartalmi hiányainak leküzdése érdekében a legfőbb feladat a szükséges képzési folyamat tartalmi kialakítása. Ehhez közös erőfeszítésre van szükség, melyben részt kell venniük az NDK tájékoztatási rendszere valamennyi intézményében - beleértve az oktatási intézményeket - dolgozó szakembereknek. Az eljövendő ötéves tervidőszakban meg kell valósítani a tájékoztatási szakemberek képzésének és továbbképzésének, valamint a tájékoztatás felhasználóinak azt az oktatási rendszerét, amely az NDK fejlett szocialista társadalmi rendjének megfelel.

§§§§§

LANGHANS, S.: Training and in-service training of information scientists in the German Democratic Republic

The ZIID /Zentralinstitut für Information und Dokumentation/ as the Central Agency of the Scientific and Technical Information System in the German Democratic Republic is also responsible for problems involved in the training and in-service training of information scientists in the country. In co-operation with the competent national authorities and other educational institutions, the ZIID has elaborated the system of training information scientists. Educational forms fit well into the unified socialist educational system of the GDR, and also ensure the attainment of the knowledge which is socially necessary to the fulfilment of information tasks.

With this end in view, the following educational forms have been implemented until 1971:

KDT corresponding course A - a course of Kammer der Technik /Chamber of Technology/ - covering the subject fields of information and documentation for practising information specialists with higher or professional educational background.

KDT corresponding course B offering medium-level courses in the technical, organizational and administrative problems of documentation.

Both of them are 7 months/courses, and the curriculum is divided into 6 consultative units. The course is concluded by an examination.

Based on graduation from secondary school, a three-year school-type training is going on in Berlin, offering courses in information, documentation, and special librarianship. Besides training in librarianship and documentation, this educational form fails to give a good grasp of scientific and technical problems, thus the time is ripe for the thorough revision of its curriculum. According to the new conception, the school put out experts to be engaged in organizing, designing and managing information institutes.

The Ilmenau Technical College offers a two-year post-graduate course within the Chair of Information Science, Patent and Industrial Law. From the academic year 1971/1972, in this institution, too, education will continue on the basis of a modified curriculum. The new curriculum is to divide the subject field of information and documentation into 7 thematic groups.

The system of in-service training has three main lines such as training in social science, including organization and management science;

specialized in-service training in the scientific discipline /e.g. physics, chemistry/ to be covered by the individual trainees' information work;

extension training in information science and the application of new achievements in the field of information and documentation.

Extension courses generally last 1 to 6 days and are differentiated by types of specialists or subject fields.

A precondition of an effective educational system is that it may place up-to-date educational aids, audio-visual methods and good text-books at the students' disposal. The ZIID undertook to produce instructional materials and educational aids which may be used both in training and extension training.

::'::

ЛАНГХАНС, С.: Положение подготовки и повышения квалификации информационных специалистов в ГДР

Центральный институт по информации и документации (Zentralinstitut für Information und Dokumentation), как центральный орган системы научной и технической информации ГДР, несет ответственность за подготовку и повышение квалификации информационных специалистов страны. Сотрудничая с компетентными властями и другими обучающими органами разработал систему подготовки информационных кадров. Формы обучения с одной стороны входят в единую, социалистическую систему подготовки кадров в ГДР, с другой стороны обеспечивают все те знания, которые нужны для выполнения информационных задач общества.

С учетом этих целей осуществились до 1971 года следующие формы обучения:

Заочный курс типа "А" Технической Палаты (= Kammer der Technik) по информации и документации организован для уже работающих информационных специалистов, имеющих среднее образование.

На заочном курсе типа "Б" Технической Палаты преподаются на среднем уровне в первую очередь технические, организационные и административные знания, нужные для документационной работы.

Оба курса длится 7 месяцев и учебный материал разделяется на 6 консультационных единиц (ежемесячно одна тема) и заканчивается экзаменом.

Трёхлетнее школьное образование, основанное на среднем образовании, ведется в Берлине в области информации, документации и библиотечного дела. Эта форма обучения не дает глубокие знания по естественным и техническим наукам и поэтому переработка тематики стала актуальной. По новому представлению школа подготовила бы специалистов, занимающихся организацией, планированием, экономикой производства.

Ведется двухлетнее постградуальное обучение в рамках Кафедры по информации, изобретению и промышленному праву Технического высшего заведения в г.Илменау. С 1971/72 учебного года обучение ведется и здесь по измененному учебному плану. Новый учебный план разделяет информационные и документационные знания на 7 предметных групп.

Система повышения квалификации имеет три направления:

- повышение квалификации по общественным наукам, включая науку об организации;
- повышение квалификации не специальной области, где информационная деятельность ведется, нр. химия, физика;
- повышение квалификации в области информационной науки и применение новых знаний в области информации и документации.

Длительность повышения квалификации вообще 1-6 дней и различается по типам специалистов и кругам деятельности.

Условием эффективной системы обучения являются современные средства обучения, аудио-визуальные методы и хорошие учебники, имеющиеся в распоряжении студентов. Центр причял на себя изготовление тех учебных материалов, наглядных пособий, которые можно использовать и в подготовке и в повышении квалификации.

LANGHANS, S.: Stand der Aus- und Weiterbildung für Informationsfachkräfte in der DDR

Das Zentralinstitut für Information und Dokumentation /ZIID/ ist als Zentralorgan für das IWT /Informationssystem Wissenschaft und Technik/ auch für die Aus- und Weiterbildung der Informationsfachkräfte verantwortlich. Das ZIID hat in Zusammenarbeit mit den zuständigen vorgesetzten Dienststellen und anderen Unterrichtsorganen das System für die Ausbildung der Informationsfachkräfte ausgearbeitet. Diese Form der Ausbildung fügt sich einerseits ins einheitliche sozialistische Bildungssystem der DDR ein und sichert andererseits alle Kenntnisse, die zur Erfüllung der gesellschaftlich nötigen Informationsaufgaben erforderlich sind.

Mit Rücksicht auf diese Zielsetzungen sind bis 1971 folgende Unterrichtsformen verwirklicht worden:

Der KDT-Fernkurs A auf dem Gebiet der Information und Dokumentation, für Informationsfachkräfte mit Hoch- oder Fachschulabschluss;

Der KDT-Fernkurs B, wo vor allem technische, organisatorische und administrative Kenntnisse der Dokumentationsarbeit auf mittlerer Stufe unterrichtet werden.

Jeder KDT-Fernkurs hat eine Dauer von etwa sieben Monaten, das Lehrmaterial wird in 6 Konsultationseinheiten aufgeteilt und beide werden mit Prüfungen abgeschlossen.

Auf dem Gebiet der Information, Dokumentation und des Fachbibliothekswesens existiert in Berlin für Abiturienten bzw. für Facharbeiter mit Oberschulabschluss eine dreijährige Fachschule. Diese Bildungsform erteilt ausser den Bibliotheks- und Dokumentationskenntnissen keine tieferen naturwissenschaftlichen und technischen Kenntnisse, und soll dementsprechend umgearbeitet werden. Laut der neuen Vorstellung wird diese Fachschule Kader für den Ausbau, für die Organisation und Betriebswirtschaft der Informationsinstitute ausbilden.

Im Rahmen des Instituts für Informationswissenschaft, Erfindungswesen und Recht der Technischen Hochschule Ilmenau wird ein zweijähriger postgradueller Unterricht ausgeführt. Ab Studienjahr 1971/1972 wird auch hier aufgrund eines abgeänderten Lehrplans unterrichtet. Der neue Studienplan gliedert die Informations- und Dokumentationsfachkenntnisse in 7 Lehrkomplexe.

Das Weiterbildungssystem hat drei Richtungen:

gesellschaftswissenschaftliche Weiterbildung, die Organisationswissenschaft einbegriffen;

fachwissenschaftliche oder berufliche Weiterbildung auf dem Gebiet, wo die Informationsarbeit ausgeführt wird, z.B. Chemie, Physik;

informationswissenschaftliche Weiterbildung und die Anwendung neuer Kenntnisse auf dem Gebiet der Information und Dokumentation in der Praxis.

Die Weiterbildung dauert im allgemeinen 1 bis 6 Tage und wird nach Fachkräftentypen, bzw. Arbeitskreisen unterteilt.

Zur Wirksamkeit des Unterrichtssystems ist es unbedingt notwendig den Studenten moderne Unterrichtshilfsmittel, audio-visuelle Methoden und gute Lehrbücher zur Verfügung zu stellen. Das ZIID hat die Herstellung des Lehr- und Anschauungsmaterials übernommen, die in der Bildung und Weiterbildung der Informationsfachkräfte benutzt werden können.

Megjelent az
Országos Műszaki Könyvtár
és Dokumentációs Központ
kiadásában a

KONGRESSZUSI KIADVÁNYOK AZ OMKDK ÁLLOMÁNYÁBAN 1945-1968

BIBLIOGRÁFIA ÉS INDEX

A tudományos tanácskozások (kongresszusok, konferenciák, szimpoziumok, ülészakok stb.) kiadványai, amelyek az elhangzott előadásokat közléstessik, a legfontosabb információforrások közé tartoznak, különös tekintettel kiemelkedő tudományos értékükre. Az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ könyvtári állománya sok ezer ilyen kiadványt tartalmaz.

E nagyértékű — s egyre gyorsabban gyarapodó — gyűjtemény közkinccsé tétele céljából:

bármilyen témájú,
bárhol tartott,
bárhol rendezett,
bárki által szervezett

tudományos tanácskozások (kongresszusok) pillanatok alatt történő kikeresése érdekében bocsátja közre az OMKDK e kiadványt.

Két kötetében szak szerinti (ETO) csoportosítású bibliográfia és elektronikus számítógéppel készült, permutált, témaköri, időrendi, földrajzi és a rendező testületek szerinti indexek állnak rendelkezésre. A későbbiek folyamán rendszeresen kiegészítésre és bővítésre kerülő kötetek jelenleg 3.500 kongresszusi kiadványt ölelnek fel.

A két kötet ára: 120—Ft.

Megrendelhető:

ORSZÁGOS MŰSZAKI KÖNYVTÁR
ÉS DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT

Kereskedelmi Igazgatóság
Budapest, VIII., Reviczky u. 6.